

Dosarul nr. 2ra-1480/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Grozav)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Secieru)

ÎNCHEIERE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Galina Afanas,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Afanas împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei,

împotriva deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Galina Afanas și a fost menținută hotărârea din 22 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 15 octombrie 2020 Galina Afanas a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 12 decembrie 2017 a depus la Curtea de Apel Chișinău cererea cu privire la separarea apartamentului nr. xxxx din masa debitoare a debitorului SRL „Nourco” în proces de insolvență.

A menționat că, la 15 decembrie 2017 cererea sa a fost repartizată automat-aleatoriu judecătorului Maria Moraru, însă judecătorul enunțat a înaintat declarație de abținere de la examinarea acestei cereri, iar la 04 ianuarie 2018, prin încheierea Președintelui Curții de Apel Chișinău, s-a dispus examinarea declarației de abținere de la judecată înaintată de către judecătorul Maria Moraru, în pofida faptului că, din 05 ianuarie 2018 Curtea de Apel Chișinău nu mai dispunea de competența de a examina cererea sa.

A susținut că, la 17 ianuarie 2018 cererea sa a fost repartizată automat-aleatoriu judecătorului Nina Traciuc, deși, din 05 ianuarie 2018 Curtea de Apel Chișinău nu mai dispunea de competența de a examina cererea sa.

A afirmat că, la 23 martie 2018 a depus o cerere către Președintele Curții de Apel Chișinău privind dispariția cererii de separare din 12 decembrie 2017. De

asemenea, iar la 26 martie 2018 a depus cerere și către Președintele Judecătoriei Chișinău privind dispariția cererii de separare din 12 decembrie 2017.

A relevat că, în luna aprilie 2018 a primit răspunsul Curții de Apel Chișinău nr. 4-35/8-919 din 03 aprilie 2018, potrivit căruia cererea din 12 decembrie 2017 a fost transmisă la 05 martie 2018 către Judecătoria Chișinău, deoarece din 05 ianuarie 2018 Curtea de Apel Chișinău nu mai dispune de competența de a examina cererea creditorului.

A notat că, ulterior, a primit și răspunsul Judecătoriei Chișinău nr. 07-6-619 din 12 aprilie 2018, prin care a fost informată că, cererea din 12 decembrie 2017 a fost repartizată judecătorului Victoria Hadîrcă la 12 aprilie 2018, peste 01 lună și 06 zile de la primirea dosarului de către instanță.

A declarat că, judecătorul Victoria Hadîrcă ascundea dosarul, refuza să numească ședințele și era de negăsit, iar la 29 noiembrie 2018 dosarul a fost repartizat repetat judecătorului Rodica Berdilo.

A specificat că, prin încheierea din 04 decembrie 2018 judecătorul Rodica Berdilo a stabilit prima ședință de examinare a cauzei pentru 22 mai 2019, adică peste 05 luni și 23 zile de la primirea dosarului.

A remarcat că, la 15 februarie 2019 dosarul a fost repartizat repetat judecătorului Alexandru Arhip, care a numit prima ședință de examinare a cauzei pentru 30 mai 2019, adică peste 03 luni și 15 zile de la primirea dosarului, iar la 30 mai 2019 a fost nevoită să depună cerere de anexare a probelor și de modificare și completare a cererii de separare, deoarece s-a modificat și completat legea.

A invocat că, prima ședință de judecată, care a avut loc peste 01 an 05 luni și 18 zile de la data depunerii cererii de separare, a fost amânată pentru 18 iunie 2019.

A mai invocat că, la data când a avut acces pentru prima dată la dosar – 13 iunie 2019, a aflat că lipsesc materiale din dosar.

A menționat că, la 14 iunie 2019 a depus referință la cererea debitorului de încetare a procesului.

A susținut că, în ședința de judecată din 18 iunie 2019, loctiitorul administratorului insolvenței Vera Popaz nu a recunoscut că, încă din anul 2013 creditorul a solicitat prealabil separarea apartamentului nr. xxxx din masa debitoare.

A afirmat că, deoarece aceste probe au fost sustrate/distruse din dosar, a fost nevoită la 19 iunie 2019 să mai solicite odată separarea de la administratorul actual, iar la 03 septembrie 2019 a depus cererile de anexare a probelor sustrate/distruse din dosar. În acea zi ședința de judecată nu a avut loc, deși ea s-a prezentat în instanță.

A comunicat că, la 14 noiembrie 2019 a mai anexat celelalte probe sustrate/distruse din dosar. De asemenea, la 10 decembrie 2019 a fost nevoită să depună cereri de anexare a probelor pentru a dezminți afirmațiile mincinoase ale loctiitorului administratorului insolvenței Vera Popaz, declarate în ședința de judecată din 14 noiembrie 2019.

A relatat că, la 13 decembrie 2019 procesul a fost încetat, iar la 17 decembrie 2019 a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe și cerere privind eliberarea hotărârii motivate.

A declarat că, a primit hotărârea motivată la 31 ianuarie 2020, peste 01 lună și 18 zile de la pronunțarea dispozitivului, iar la 25 februarie 2020 a depus cerere de

apel motivată la Curtea de Apel Chișinău.

A notat că, primind decizia instanței de apel din 05 mai 2020, la 25 mai 2020 a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar în luna august 2020 a primit încheierea din 22 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursul a fost declarat inadmisibil.

A comunicat că, examinarea cererii de separare a apartamentului construit din banii proprii în sumă de 39522 de euro, achitați integral de ea, a durat 02 ani 07 luni și 10 zile.

A specificat că, pe parcursul examinării cauzei, locțiitorul administratorului Vera Popaz o constrângea prin amenințare cu evacuare silită dacă nu se va dezice de contractul achitat integral și în termen în anul 2008 și să încheie un alt contract, conform căruia să mai achite suma de 5263,55 de euro, sumă pe care a achitat-o deja de 2 ori: odată în anul 2008 prin transfer bancar și apoi în anii 2014 – 2016. Respectiv, a investit încă odată suma de 5263,55 de euro pentru a finisa apartamentul, deoarece administratorul a stopat construcția și împărțea masa debitoare după bunul plac.

A invocat că atât ea, cât și familia sa sunt constrânși în continuare să se dezică de apartamentul construit din banii proprii în favoarea debitorului SRL „Nourco”. Sunt continuu șantajați și amenințați cu evacuarea silită din apartamentul construit și finisat din resurse financiare proprii în sumă de 39522 de euro.

A mai invocat că, în tot acest timp, instanțele de judecată sustrăgeau/distrugeau și falsificau probele din dosar, încălcau repetat și continuu termenele de redactare a hotărârilor, încălcau termenul rezonabil de examinare a cauzei și dreptul său la un proces echitabil, drept prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A solicitat repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în sumă de 40000 de lei, repararea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil în mărime de 5263,55 de euro și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 6000 de lei.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Galina Afanas a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 11 ianuarie 2021 Galina Afanas a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Galina Afanas și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a menționat că, la caz, prima instanță corect a punctat că, pretențiile apelantei se referă la repararea prejudiciului material și moral, fără a revindeca apărarea dreptului încălcat, fapt ce pune instanța de judecată în imposibilitate procedurală de a se expune asupra prejudiciilor solicitate, luând în considerație că, acestea rezultă din prevederile legii speciale - Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, or, art. 2 alin. (1) din Legea enunțată stipulează expres obiectul cererii de chemare în judecată - constatarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, din care și rezultă celelalte pretenții. De altfel, art. 5 alin. (1) din Legea

enunțată prevede expres că, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța de apel a constatat că, apelanta a invocat în cererea de apel precum că, încălcarea dreptului la judecarea în termen este evidentă și a fost recunoscută de către intimat, or, apelanta nici nu a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, iar pretențiile de reparare a prejudiciului material și moral sunt subsecvente pretenției de constatare a încălcării.

Subsidiar, instanța de apel a remarcat că, deși în cererea de apel motivată (f.d.221 verso) apelanta solicită constatarea faptului că, a fost încălcat dreptul său la judecarea în termen rezonabil a cauzei, în conformitate cu art. 372 alin. (3) CPC, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții.

De altfel, instanța de apel a mai remarcat că, apelanta nu și-a valorificat dreptul de a beneficia de asistență juridică calificată, inclusiv de cea gratuită garantată stat. În acest sens, CtEDO reamintește că, un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, informată despre obiectul cauzei, renunță în mod expres la dreptul de a se apăra (cauza Poitrimol împotriva Franței, hotărârea din 23 noiembrie 1993, § 31).

La 19 august 2021 Galina Afanas a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, au fost încălcate sau aplicate eronat normele de drept material și procedural, erorile comise au dus la soluționarea greșită a cauzei și la încălcarea drepturilor și libertăților sale fundamentale.

A menționat că, la emiterea deciziei, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 372 alin. (3) CPC, insinuând că, ea ar fi înaintat pretenții noi.

A susținut că, în realitate a înaintat în scris pretenția, care a fost invocată verbal în timpul ședinței de judecată a primei instanțe și, anume, recunoașterea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil. De fapt, această încălcare a fost recunoscută de către intimat în ședința de judecată a primei instanțe. Acest fapt nu se regăsește în textul hotărârii primei instanțe.

A afirmat că, nesolicitarea în scris a încălcării nu exclude încălcarea propriu zisă, încălcare care a fost probată prin probe, care vizează încălcarea normelor imperative de drept repetat și continuu, timp de 01 an 05 luni și 18 zile.

A relevat că, la emiterea deciziei, instanța de apel nu a ținut cont de art. 373 alin. (2) și (5) CPC și nu s-a pronunțat în nici un mod asupra faptului că, în textul hotărârii nu se regăsesc solicitările părților.

A notat că, instanța de apel, la examinarea cauzei, urma să aplice prevederile art. 19 alin. (1) din Codul civil, care reglementează că, în condițiile legii, persoana

lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

A declarat că, la emiterea deciziei, instanța de apel s-a bazat pe presupuneri, pe afirmațiile false și neprobate ale intimatului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 02 august 2021 (f. d. 18, vol. II).

Astfel, recursul declarat la 19 august 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Galina Afanas nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Galina Afanas, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Galina Afanas ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Galina Afanas se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic